

CORK 2.0 DEKLARACIJA

“Bolji život u ruralnim
područjima”

Neslužbeni prijevod omogućen ljubaznošću Europske komisije.

***Europe Direct je usluga koja vam omogućuje pronaći odgovore
na pitanja o Europskoj uniji***

**Besplatni telefonski broj (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(* Informacije su besplatne, kao i većina poziva
(premda neke mreže, javne govornice ili hoteli mogu naplaćivati pozive).

Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije, 2016.

Print ISBN 978-92-79-63419-2 doi:10.2762/523174 KF-01-16-997-HR-D
PDF ISBN 978-92-79-63407-9 doi:10.2762/29849 KF-01-16-997-HR-N

© Europska unija, 2016.

Umnožavanje je dopušteno uz uvjet navođenja izvora.

CORK 2.0 Deklaracija 2016

“Bolji život u ruralnim područjima”

Razmatranja

nakon sastanka	u Corku u Irskoj 5. i 6. rujna 2016.;
nadovezujući se na	Deklaraciju iz Corka iz 1996. „Živo selo”, koju su razvili sudionici Europske konferencije o ruralnom razvoju u Corku u Irskoj;
uzimajući u obzir	ključnu ulogu ruralnih područja i zajednica u provedbi ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda i zaključaka 21. godišnje konferencije stranaka Okvirne konvencije (COP21) Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (UNFCCC);
svjesni	gospodarske, okolišne i društvene različitosti svojstvene ruralnoj Europi, koja je dom više od polovine stanovnika EU-a i koja obuhvaća više od tri četvrtine njezina teritorija, i važnosti ruralnih područja za očuvanje brojnih prirodnih i kulturnih krajolika i baštine;
uvjereni	da urbani centri i ruralna područja te njihovo stanovništvo posjeduje različite, ali komplementarne resurse te da su poboljšani međudnosi i partnerstva među njima važni preduvjeti za gospodarsku održivost, ekološku učinkovitost i društvenu koheziju Unije kao cjeline;
uvjereni	u vrijednost ruralnih resursa kojima je moguće osigurati održiva rješenja za sadašnje i buduće društvene izazove koji se tiču svih građana Unije, kao što je osiguranje sigurne i održive opskrbe kvalitetnom hranom, razvijanje kružnog gospodarstva, širenje biogospodarstva, poticanje resursne učinkovitosti, borba protiv klimatskih promjena i smanjenje ovisnosti o fosilnim gorivima;
očekujući	da će se ruralno gospodarstvo i ruralna poduzeća sve više oslanjati na digitalizaciju i na informacijske stručnjake koji na najbolji način iskorištavaju digitalnu transformaciju i unapređuju ruralnu proizvodnju na održiv način;
uvjereni	da se gospodarski rast i održivost međusobno ne isključuju te da ih je moguće poticati znanstveno usmjerenim inovacijama temeljenima na interaktivnim pristupima odozdo prema gore, kojima moraju imati pristup ruralni poduzetnici, poljoprivrednici i šumari i koje se mogu odnositi na tehnologije, prakse, postupke te društvena i organizacijska pitanja;
zabrinuti	zbog iseljavanja stanovništva iz ruralnih područja i odljeva mladih te potrebe da ruralna područja i zajednice (seoski krajevi, poljoprivredna gospodarstva, sela i mali gradovi) ostanu privlačni za život i rad poboljšanjem pristupa građana u ruralnim područjima uslugama i mogućnostima te olakšavanjem poduzetništva u tradicionalno ruralnim područjima, kao i novim sektorima gospodarstva;

uvjereni	da su poljoprivredni i šumarski sektori i dalje vrlo važni za gospodarstvo Unije te da se njihovim povezanim lancima vrijednosti pogoni ruralni razvoj pružanjem radnih mjesta koja često nije moguće premjestiti i sredstava za život desecima milijuna europskih građana, posebno u ruralnim područjima;
svjesni	uloge poljoprivrede i šumarstva u oblikovanju krajolika te važnosti poljoprivrednika i šumara kao čuvara seoskih krajeva i glavnih pružatelja okolišnih javnih dobara i usluga povezanih s bioraznolikošću, tlom, vodom i klimatskom politikom;
vodeći računa	o potrebi snažnog teritorijalnog naglaska unutar zajedničke poljoprivredne politike, koja djeluje kao dopuna ostalim politikama EU-a i koja je usmjerena na ostvarivanje relevantnih rezultata za građane u ruralnim područjima i društvo u cjelini;
odlučni	ojačati integraciju lokalnih inicijativa i izgradnje ruralnog kapaciteta u oblikovanju glavnih politika EU-a, posebno pristupima odozdo prema gore namijenjenima lokalnom razvoju, kao što su inicijativa LEADER i lokalni razvoj kojim upravlja lokalna zajednica;
predani	osiguranju sudjelovanja aktera i dionika u području ruralnog razvoja u skladu s europskim kodeksom ponašanja za partnerstvo;
uzimajući u obzir	mišljenje Odbora regija u pogledu inovacije i modernizacije u gospodarstvu ruralnih područja, mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora o programima ruralnog razvoja i korisna razmišljanja ostalih skupina ruralnih dionika o izgledima u vezi s ruralnim i poljoprivrednim razvojem;
uvjereni	da je zajednička politika poljoprivrednog i ruralnog razvoja usmjerena na rezultate s ojačanim strateškim pristupom ključan instrument za ostvarivanje prioriteta EU-a;
posvećeni	osiguranju načela supsidijarnosti, pojednostavnjenja i transparentnosti pri oblikovanju politika;

Smjernice politike

Mi, sudionici Europske konferencije o ruralnom razvoju Cork 2.0, izjavljujemo da se inovativna, integrirana i uključiva ruralna i poljoprivredna politika u Europskoj uniji treba temeljiti na sljedećih deset smjernica politike:

Točka 1.:

Promicanje ruralnog blagostanja

Potrebno je bolje prepoznati potencijal ruralnih područja u pogledu pružanja inovativnih, uključivih i održivih rješenja za sadašnje i buduće društvene izazove, kao što su gospodarsko blagostanje, sigurnost hrane, klimatske promjene, upravljanje resursima, društvena uključenost i integracija migranata. Mehanizmom ruralne zaštite trebalo bi osigurati da se to odražava u politikama i strategijama Unije. Ruralne i poljoprivredne

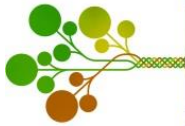
politike trebale bi se temeljiti na identitetu i dinamičnosti ruralnih područja provedbom integriranih strategija i višesektorskih pristupa. Njima bi se trebala promicati diversifikacija i poticati poduzetništvo, ulaganja, inovacije i zapošljavanje. Tim bi se politikama trebala pružiti vrijednost i ruralnom identitetu i unaprijediti održivost, društvenu uključenost i lokalni razvoj te otpornost poljoprivrednih gospodarstava i ruralnih zajednica.

Točka 2.:

Jačanje ruralnih lanaca vrijednosti

Politike Unije trebale bi se usmjeriti na integrirane pristupe razvoju i jačanju ruralnih lanaca vrijednosti i lokalnih proizvodnih mreža. Njima bi se trebale odražavati poslovne mogućnosti u nastajanju za poduzeća koja se bave poljoprivredom i šumarstvom te ruralna poduzeća povezana s kružnim i zelenim gospodarstvima i gospodarstvima bez fosilnih goriva. Potrebno je uzeti u obzir sve veću zabrinutost potrošača u vezi s kvalitetom

proizvoda i proizvodnih postupaka te zadovoljiti njihovu potražnju za zdravom hranom. Politikama se moraju promicati novi pristupi horizontalnoj i vertikalnoj integraciji kojima se osiguravaju poštenu i transparentni ugovorni odnosi unutar lanca opskrbe te pravne mogućnosti za organizaciju zajedničkog djelovanja poljoprivrednika. Poljoprivrednicima bi trebalo pružiti učinkovite alate za upravljanje rizikom.

Točka 3.: Ulaganje u ruralnu vidljivost i vitalnost

Potporna Unije za ulaganja u ruralnim područjima trebala bi se usmjeriti na stvaranje dodane vrijednosti za društvo. Zajednički ciljevi EU-a, osobito oni u vezi s radnim mjestima te zelenim i uključivim rastom, trebali bi se ostvariti ulaganjima u poslovni razvoj, javne i privatne usluge, ključnu infrastrukturu i izgradnju kapaciteta. Njima bi se trebale pružiti i samoodržive inicijative kojima se potiču konkurentna i diversificirana poljoprivreda i ruralno gospodarstvo. Posebna se pažnja mora pružiti prevladavanju digitalnog jaza i razvoju

mogućnosti koje pružaju povezanost i digitalizacija ruralnih područja. Politikama bi se trebala promicati kvaliteta ruralnog života, zadovoljavati težnje ruralnih mladih osoba za raznolikim, dobro plaćenim zaposlenjem i olakšati smjenu generacija. Trebalo bi uložiti napore u proširenje dohvata, područja primjene i učinka poluge financiranja pružanjem inovativnih financijskih instrumenata. Potporom Unije trebalo bi ojačati veze sela i grada te uskladiti održivi razvoj ruralnih i urbanih područja.

Točka 4.: Očuvanje ruralnog okoliša

Upravljanje zemljištem ima ključnu ulogu u odnosu između građana i okoliša. Politikama se mora poticati pružanje okolišnih javnih dobara, uključujući očuvanje europske prirodne i kulturne baštine. Ona se sastoji od vrlo raznolikih staništa flore i faune te sadržaja krajolika koji u velikoj mjeri ovise o poljoprivrednim i šumarskim sustavima.

Mjerama kojima se nagrađuje pružanje okolišnih javnih dobara i usluga trebala bi se održavati raznolikost lokalnih okolnosti. Unutarnja vrijednost samog ruralnog okoliša pruža koristi razvoju lokalnog gospodarstva, ekoturizmu, zdravom životu, identitetu i brendiranju hrane te promicanju seoskih krajeva kao mjesta za rekreaciju.

Točka 5.: Upravljanje prirodnim resursima

Povećan pritisak na prirodne resurse uzrokovan sve većom potražnjom za hranom, hranom za životinje, vlaknima i biomaterijalom potrebno je zadovoljiti koordiniranim međusektorskim političkim odgovorima. Njima bi trebalo osigurati održivo upravljanje prirodnim resursima, kao što su voda, tlo i bioraznolikost, koji predstavljaju temeljna sredstva za poljoprivrednu i šumarsku proizvodnju. Potrebno je zaustaviti gubitak genetske raznolikosti te osigurati održavanje i održivu uporabu biljnih i

životinjskih genetskih resursa prikladnim javnim i privatnim djelovanjem. Postoji potreba za razvijanjem i uvođenjem inovativnih znanstvenih rješenja kojima se omogućuje veća proizvodnja uz manju potrošnju, pri čemu se osigurava dostupnost prirodnih resursa budućim generacijama. Potrebno je razviti učinkovite formate razmjene znanja i savjeta te pružiti potporu usvajanju dobro oblikovanih programa upravljanja zemljištem.

Točka 6.: Poticanje klimatske politike

S obzirom na to da zaista postoji potreba za rješavanjem klimatskih izazova u ruralnim i urbanim područjima, potporu je potrebno usmjeriti na provedbu učinkovitih strategija ublažavanja i prilagodbe. U ruralnim područjima postoji znatna mogućnost vezivanja i skladištenja ugljika. Politikom se trebaju nadići rješenja temeljena na ugljiku i treba se promicati dobro upravljanje hranjivim

tvarima i stokom. Poljoprivrednike i šumare potrebno je poticati da pružaju klimatske usluge i da se uključe u aktivnosti prilagodbe. Potrebno je razvijati potencijal proizvodnje održive obnovljive energije i biomaterijala ruralnih područja prikladnim programima ulaganja. Prednost bi se trebala dati daljnjem razvoju kružnog gospodarstva, kao i kaskadnoj upotrebi biomaterijala.

Točka 7.: Poticanje znanja i inovacija

Ruralne zajednice moraju sudjelovati u gospodarstvu utemeljenom na znanju kako bi u cijelosti iskoristile napredak u području istraživanja i razvoja. Ruralna poduzeća, uključujući poljoprivrednike i šumare, svih vrsta i veličina moraju imati pristup prikladnoj tehnologiji, suvremenoj povezanosti i novim upravljačkim alatima za ostvarivanje gospodarskih, društvenih i okolišnih koristi. Snažnija usmjerenost politike na socijalne inovacije, učenje, obrazovanje, savjetovanje i strukovno osposobljavanje ključna

je za razvoj potrebnih vještina. To bi trebalo biti popraćeno jačanjem uzajamne razmjene, umrežavanja i suradnje poljoprivrednika i ruralnih poduzetnika. Potrebe i doprinosi ruralnih područja trebali bi biti jasno odraženi u istraživačkom programu Europske unije. Industrija, istraživači, profesionalci, pružatelji znanja, civilno društvo i javna tijela moraju uže surađivati radi boljeg iskorištavanja i zajedničkog uživanja u mogućnostima koje proizlaze iz znanstvenog i tehnološkog napretka.

Točka 8.: Unaprjeđenje ruralnog upravljanja

Potrebno je, prema potrebi, unaprijediti administrativni kapacitet i učinkovitost regionalnih i lokalnih vlasti te skupina usmjerenih na lokalnu zajednicu pružanjem tehničke potpore, osposobljavanjem, suradnjom i umrežavanjem. Potrebno je uvesti inicijative odozdo prema gore i lokalno upravljane inicijative koje se temelje na uspjehu inicijative LEADER i Europskog partnerstva za inovacije u poljoprivredi radi mobiliziranja ruralnih potencijala. Arhitektura ZPP-a treba se temeljiti na zajedničkom strateškom okviru programiranja kojim se omogućuje usmjerenost

svih intervencija na gospodarske, društvene i okolišne ciljeve. To bi trebalo odražavati potrebe i težnje teritorija o kojem je riječ te bi se time trebalo poštovati načelo partnerstva. Potrebno je unaprijediti dohvat, područje primjene i učinak poluge financiranja daljnjim razvojem i upotrebom finansijskih instrumenata. Ruralne i poljoprivredne politike moraju biti povezane sa širim kontekstom nacionalnih i regionalnih strategija te djelovati kao nadopuna ostalim politikama i u skladu s njima.

Točka 9.:

Poticanje i pojednostavnjenje provedbe politike

Pri oblikovanju i provođenju politike potrebne su fleksibilnost i bolja usmjerenost, koje ne smiju dovesti do nepotrebne složenosti. Prioritet su inicijative za obnovu i izgradnju povjerenja dionika. Ključno je dodatno pojednostavniti regulatorni okvir i provedbu zajedničke poljoprivredne politike. Nadalje, potrebno je razviti pametne administrativne alate i postupke kako bi se smanjilo administrativno

opterećenje korisnika te nacionalnih i regionalnih administracija. Važna je razmjernost zahtjeva i sankcija. Potrebno je dati veliki prioritet uvođenju sustava e-uprave za upravljanje programima potpore i širokoj primjeni opcije pojednostavljenih troškova. Treba ojačati supsidijarnost i razmjernost u okviru podijeljenog upravljanja sredstvima te temeljnih sustava kontrole.

Točka 10.:

Odgovorno donošenje i poboljšanje uspješnosti politika

Politike moraju služiti svrsi i njihovo donošenje mora biti odgovorno. Javna potpora poljoprivredi i ruralnim područjima mora biti podložna vjerodostojnom sustavu nadzora i vrednovanja. Njime bi se trebale obuhvatiti koristi mjera i učinkovitost rashoda te procijeniti postignuto

u odnosu na političke ciljeve. Dionici moraju imati snažniju ulogu u procjeni uspješnosti kroz uzajamno učenje i ocjene uspješnosti. Građani i porezni obveznici očekuju da će ih se obavijestiti o uspješnosti i postignućima politike. Potrebno je ostvariti ova njihova očekivanja.

Zaključak

Mi, sudionici Europske konferencije o ruralnom razvoju Cork 2.0, potičemo tvorce politike Europske Unije da:

- poboljšaju javnu svijest o potencijalu koji ruralna područja i resursi imaju u pogledu pružanja odgovora na širok raspon gospodarskih, društvenih i okolišnih izazova i mogućnosti od kojih će koristiti imati svi europski građani;
- ulažu u identitet ruralnih zajednica i potencijal ruralnog rasta te da ruralna područja učine privlačnima za život i rad ljudi tijekom različitih razdoblja njihova života;
- iskoriste taj zamah i dodatno razviju poljoprivrednu i ruralnu politiku prema jednostavnom i fleksibilnom pristupu usmjerenom na rezultate koji se temelji na partnerstvu i kojim se odražavaju ciljevi Unije, kao i potrebe i težnje na terenu;
- sustavno preispitaju ostale makropolitike i sektorske politike s ruralnog stajališta, uzimajući u obzir moguće i stvarne učinke i posljedice na ruralna radna mjesta, rast, mogućnosti razvoja, društvenu dobrobit i okolišnu kvalitetu ruralnih područja i zajednica;
- pruže potporu ovom programu od 10 točaka te uključe njegovu viziju i smjernice u buduću razvoj politike.

KAKO DOĆI DO PUBLIKACIJA EU-a

Besplatne publikacije:

- jedan primjerak:
u knjižari EU-a (<http://bookshop.europa.eu>);
- više od jednog primjerka ili plakati/zemljovidi:
u predstavništvima Europske unije (http://ec.europa.eu/represent_en.htm),
pri delegacijama u zemljama koje nisu članice EU-a (http://eeas.europa.eu/delegations/index_hr.htm),
kontaktiranjem službe Europe Direct (http://europa.eu/contact/index_hr.htm)
ili pozivanjem broja 00 800 6 7 8 9 10 11 (besplatni poziv iz EU-a) (*).

(*) Informacije su besplatne, kao i većina poziva (premda neke mreže, javne govornice ili hoteli mogu naplaćivati pozive).

Publikacije koje se plaćaju:

- u knjižari EU-a (<http://bookshop.europa.eu>).

